

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2022 r.

w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. poz. 1718) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) listę inwazyjnych gatunków obcych, zwanych dalej „IGO”, stwarzających zagrożenie dla Unii:
 - a) podlegających szybkiej eliminacji,
 - b) rozprzestrzenionych na szeroką skalę;
- 2) listę IGO stwarzających zagrożenie dla Polski:
 - a) podlegających szybkiej eliminacji,
 - b) rozprzestrzenionych na szeroką skalę;
- 3) działania zaradcze przeprowadzane w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzających zagrożenie dla Polski oraz warunki ich przeprowadzania;
- 4) środki mające na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO – w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzających zagrożenie dla Polski.

§ 2. Listę IGO, o której mowa w § 1 pkt 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Listę IGO, o której mowa w § 1 pkt 2, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Działania zaradcze obejmują:

- 1) w stosunku do roślin wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, zwanych dalej „roślinami należącymi do IGO”:
 - a) środki mechaniczne lub fizyczne – wykopywanie, wrywanie, koszenie, ścinanie, uszkodzanie, zbieranie, zaorywanie, zacienianie roślin, ścinanie,

uszkodzenie lub zbieranie części, z których mogą się rozmnożyć, wypas zwierząt, zmiana stosunków wodnych, obniżenie poziomu wody w sztucznym zbiorniku wodnym, usuwanie wierzchniej warstwy gleby lub osadów dennych, odgradzanie lub przetrzymywanie w obiektach izolowanych,

- b) środki chemiczne – stosowanie środków ochrony roślin wprowadzonych do obrotu na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE. L. 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.) albo zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia na wprowadzanie do obrotu podstawie art. 28 ust. 2 tego rozporządzenia, lub stosowanie innych środków chemicznych zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 2) w stosunku do zwierząt wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, zwanych dalej „zwierzętami należącymi do IGO”:
- a) środki mechaniczne lub fizyczne – odłów ręczny lub przy użyciu narzędzi, w szczególności czerpaków, pułapek żywołownych lub sieci stawnych, niszczenie jaj lub form rozwojowych, elektropułowy, odstrzały z broni palnej, odgradzanie lub przetrzymywanie w azylach dla zwierząt lub w innych obiektach izolowanych,
 - b) środki chemiczne – stosowanie środków farmakologicznych, środków ochrony roślin wprowadzonych do obrotu na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG albo zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia na wprowadzanie do obrotu podstawie art. 28 ust. 2 tego rozporządzenia, lub innych środków chemicznych zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. Działania zaradcze w stosunku do roślin należących do IGO lub zwierząt należących do IGO przeprowadza się w następujących warunkach:

- 1) pojedynczo lub łącznie, aż do osiągnięcia celu podjętych działań;
- 2) w taki sposób, aby nie doszło do przypadkowego rozprzestrzenienia się tych IGO, w tym przez przemieszczenie podłoża zawierającego ich okazy,

- 3) przy użyciu oczyszczonych po poprzednich działaniach zaradczych maszyn i narzędzi.

3. Działania zaradcze w stosunku do roślin należących do IGO przeprowadza się także w następujących warunkach:

- 1) w miarę możliwości w początkowej fazie ich rozwoju, a zwłaszcza przed ich kwitnieniem lub owocowaniem;
- 2) w pierwszej kolejności przy użyciu środków mechanicznych lub fizycznych, a przy użyciu środków chemicznych – w przypadku gdy zastosowanie jedynie środków mechanicznych lub fizycznych nie jest skuteczne.

4. Usunięte okazy roślin należących do IGO:

- 1) jeżeli pozostaną w miejscu usunięcia – pozostawia się je na podłożu lub miesza z podłożem, przy czym:
 - a) w przypadku gdy usunięte okazy roślin należących do IGO zawierają nasiona – nasiona lub okazy tych roślin wraz z nasionami zakopuje się na głębokości minimum 0,5 m; warunek ten nie dotyczy roślin należących do IGO oznaczonych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia symbolem (1),
 - b) w przypadku gdy usunięte okazy roślin należących do IGO zawierają części, inne niż nasiona, z których rośliny te mogą się rozmnożyć – odizolowuje się te części od podłoża oraz zabezpiecza przed rozprzestrzenieniem się, w szczególności przez przykrycie siatką przytwierdzoną do podłoża;
- 2) jeżeli będą transportowane poza miejsce usunięcia – w przypadku gdy mogą się rozmnożyć – zabezpiecza się je na czas transportu oraz przetwarza, w szczególności przez kompostowanie, biofermentację metanową, składowanie, wysuszenie, spalanie lub inne termiczne przekształcenie.

§ 5. 1. W celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO, stosuje się następujące środki:

- 1) w stosunku do roślin należących do IGO:
 - a) poprawę warunków siedliskowych dla gatunków rodzimych występujących na danym terenie przez:
 - odtworzenie właściwych dla siedliska stosunków świetlnych lub wodnych, stanu gleby lub wody oraz sieci troficznej,
 - zapobieganie sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów, usuwanie biomasy lub prowadzenie upraw rolnych,

- odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
 - b) wprowadzanie gatunków rodzimych odpowiednich dla danego siedliska;
- 2) w stosunku do zwierząt należących do IGO:
- a) poprawę warunków siedliskowych dla gatunków rodzimych występujących na danym terenie przez:
 - odtworzenie właściwych dla siedliska stosunków świetlnych lub wodnych, stanu gleby lub wody oraz sieci troficznej,
 - zapobieganie sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów, usuwanie biomasy lub prowadzenie upraw rolnych,
 - tworzenie schronień, odtwarzanie obszarów rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
 - odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
 - b) wprowadzanie gatunków rodzimych odpowiednich dla danego siedliska.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) poz. 13, 44 i 50 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, które wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2024 r.;
- 2) poz. 72 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, która wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2027 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

Załączniki do rozporządzenia
Rady Ministrów z dnia ...
(Dz. U. ...poz.)

Załącznik nr 1

**LISTA INWAZYJNYCH GATUNKÓW OBCYCH STWARZAJĄCYCH
ZAGROŻENIE DLA UNII PODLEGAJĄCYCH SZYBKIEJ ELIMINACJI ORAZ
ROZPRZESTRZENIONYCH NA SZEROKĄ SKALĘ**

Inwazyjne gatunki obce podlegające szybkiej eliminacji¹⁾		
ROŚLINY		
Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	BRUNATNICE	PHAEOPHYTA
1.	xx (1)	Rugulopteryx okamurae
	NASIENNE	SPERMATOPHYTA
2.	barszcz perski	Heracleum persicum
3.	chmiel japoński	Humulus scandens
4.	eichornia gruboogonkowa (1)	Eichhornia crassipes
5.	gunera chilijska (1)	Gunnera tinctoria
6.	gymnokoronis dębolistny (1)	Gymnocoronis spilanthoides
7.	jadłoszyn baziowaty (1)	Prosopis juliflora
8.	kabomba karolińska	Cabomba caroliniana
9.	komarnik wirginijski	Baccharis halimifolia
10.	lagarosyfon wielki (1)	Lagarosiphon major
11.	opornik łątkowaty	Pueraria montana var. lobata (Pueraria lobata)
12.	partenium ambrozjowate	Parthenium hysterophorus
13.	pistia rozetkowa (1)	Pistia stratiotes

14.	rozplenica szczecinkowata	<i>Pennisetum setaceum</i>
15.	salwinia uciążliwa (1)	<i>Salvinia molesta</i> (<i>Salvinia adnata</i>)
16.	smokrzyn łojodajny	<i>Triadica sebifera</i> (<i>Sapium sebiferum</i>)
17.	tulejnik amerykański	<i>Lysichiton americanus</i>
18.	wąkrota jaskrowata (1)	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
19.	wężówka japońska	<i>Lygodium japonicum</i>
20.	wywłócznik brazylijski (1)	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
21.	wywłócznik różnolistny (1)	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
22.	xx (1)	<i>Acacia saligna</i> (<i>Acacia cyanophylla</i>)
23.	xx	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
24.	xx	<i>Andropogon virginicus</i>
25.	xx (1)	<i>Cardiospermum grandiflorum</i>
26.	xx	<i>Cortaderia jubata</i>
27.	xx	<i>Ehrharta calycina</i>
28.	xx (1)	<i>Hakea sericea</i>
29.	xx	<i>Lespedeza cuneata</i> (<i>Lespedeza juncea</i> var. <i>sericea</i>)
30.	xx	<i>Ludwigia grandiflora</i>
31.	xx	<i>Ludwigia peploides</i>
32.	xx	<i>Microstegium vimineum</i>
33.	xx	<i>Persicaria perfoliata</i> (<i>Polygonum perfoliatum</i>)
ZWIERZĘTA		
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	WIRKI	TURBELLARIA
34.	xx	<i>Arthurdendyus triangulatus</i>

	OWADY	INSECTA
35.	xx	<i>Solenopsis geminata</i>
36.	xx	<i>Solenopsis invicta</i>
37.	xx	<i>Solenopsis richteri</i>
38.	xx	<i>Wasmannia auropunctata</i>
39.	xx	<i>Vespa velutina nigrithorax</i>
	MAŁŻE	BIVALVIA
40.	xx	<i>Limnoperna fortunei</i>
	PANCERZOWCE	MALACOSTRACA
41.	rak Luizjański	<i>Procambarus clarkii</i>
42.	xx	<i>Faxonius rusticus</i>
43.	xx	<i>Orconectes virilis</i>
	PŁAZY	AMPHIBIA
44.	platana szponiasta	<i>Xenopus laevis</i>
45.	żaba rycząca	<i>Lithobates (Rana) catesbeianus</i>
	GADY	REPTILIA
46.	lancetogłów królewski	<i>Lampropeltis getula</i>
	RYBY	PISCES
47.	gambuzja kropkowana	<i>Gambusia holbrooki</i>
48.	gambuzja pospolita	<i>Gambusia affinis</i>
49.	moron biały	<i>Morone americana</i>
50.	przydenka żebrowata	<i>Fundulus heteroclitus</i>
51.	sumik koralowy (sumik węgorzowaty)	<i>Plotosus lineatus</i>
52.	xx	<i>Channa argus</i>
	PTAKI	AVES

53.	bilbil czerwonoplamy	<i>Pycnonotus cafer</i>
54.	gęsiówka egipska	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
55.	ibis czczony	<i>Threskiornis aethiopicus</i>
56.	majna brunatna	<i>Acridotheres tristis</i>
57.	sterniczka jamajska	<i>Oxyura jamaicensis</i>
58.	wrona orientalna	<i>Corvus splendens</i>
	SSAKI	MAMMALIA
59.	burunduk	<i>Tamias sibiricus</i>
60.	jeleń aksis (czytal)	<i>Axis axis</i>
61.	koati	<i>Nasua nasua</i>
62.	mangusta złocista	<i>Herpestes javanicus</i>
63.	mundżak	<i>Muntiacus reevesi</i>
64.	nutria	<i>Myocastor coypus</i>
65.	wiewiórczak rdzawobrzuchy	<i>Callosciurus erythraeus</i>
66.	wiewiórczak zmienny	<i>Callosciurus finlaysonii</i>
67.	wiewiórka czarna	<i>Sciurus niger</i>
68.	wiewiórka szara	<i>Sciurus carolinensis</i>
	Inwazyjne gatunki obce rozprzestrzenione na szeroką skalę¹⁾	
	ROŚLINY	
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	NASIENNE	SPERMATOPHYTA
69.	barszcz Mantegazziego	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
70.	barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
71.	bożodrzew gruczołowaty	<i>Ailanthus altissima</i>
72.	dławisz okrągolistny	<i>Celastrus orbiculatus</i>

73.	moczarka delikatna (1)	<i>Elodea nuttallii</i>
74.	niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i>
75.	rdest wielokłosowy (1)	<i>Koenigia polystachya</i>
76.	trojeść amerykańska	<i>Asclepias syriaca</i>
ZWIERZĘTA		
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	PANCERZOWCE	MALACOSTRACA
77.	krab wełnistoreki	<i>Eriocheir sinensis</i>
78.	rak marmurkowy	<i>Procambarus fallax f. virginalis</i> (<i>Procambarus virginalis</i>)
79.	rak pręgowany	<i>Orconectes limosus</i> (<i>Faxonius limosus</i>)
80.	rak sygnałowy	<i>Pacifastacus leniusculus</i>
	GADY	REPTILIA
81.	żółw ozdobny	<i>Trachemys scripta</i>
	RYBY	PISCES
82.	bass słoneczny	<i>Lepomis gibbosus</i>
83.	czebaczek amurski	<i>Pseudorasbora parva</i>
84.	sumik czarny	<i>Ameiurus melas</i>
85.	trawianka	<i>Perccottus glenii</i>
	SSAKI	MAMMALIA
86.	jenot	<i>Nyctereutes procyonoides</i>
87.	piżmak	<i>Ondatra zibethicus</i>
88.	szop pracz	<i>Procyon lotor</i>

Objaśnienia:

¹⁾ Gatunki roślin i zwierząt zostały pogrupowane w gromady lub podgromady.

xx Brak nazwy polskiej.

(1) Gatunki, których nie dotyczy warunek, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 1 lit. a.

Załącznik nr 2

**LISTA INWAZYJNYCH GATUNKÓW OBCYCH STWARZAJĄCYCH
ZAGROŻENIE DLA POLSKI PODLEGAJĄCYCH SZYBKIEJ ELIMINACJI ORAZ
ROZPRZESTRZECHNIONYCH NA SZEROKĄ SKALĘ**

Inwazyjne gatunki obce podlegające szybkiej eliminacji¹⁾		
ZWIERZĘTA		
Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	GADY	REPTILIA
1.	żółw jaszczurowaty	Chelydra serpentina
2.	żółw malowany	Chrysemys picta
3.	żółw ostrogrzbiety	Graptemys pseudogeographica
	RYBY	PISCES
4.	pirapitinga	Piaractus brachypomus
	PTAKI	AVES
5.	bernikla kanadyjska	Branta canadensis
	SSAKI	MAMMALIA
6.	bizon	Bison bison
7.	bóbr kanadyjski	Castor canadensis
8.	jeleń sika	Cervus nippon
9.	jeleń wirginijski	Odocoileus virginianus
10.	wapiti	Cervus canadensis
Inwazyjne gatunki obce rozprzestrzenione na szeroką skalę¹⁾		
ROŚLINY		
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	PAPROTNIKI	PTERIDOPHYTA

11.	azolla drobna	Azolla filiculoides
	NASIENNE	SPERMATOPHYTA
12.	kolcolist zachodni	Ulex europaeus
13.	kolczurka klapowana	Echinocystis lobata
14.	niecierpek pomarańczowy	Impatiens capensis
15.	rdestowiec czeski (1)	Reynoutria x bohémica
16.	rdestowiec japoński (1)	Reynoutria japonica
17.	rdestowiec sachaliński (1)	Reynoutria sachalinensis
	ZWIERZĘTA	
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	MAŁŻE	BIVALVIA
18.	xx	Corbicula fluminea
	RYBY	PISCES
19.	sumik karłowaty	Ameiurus nebulosus

Objaśnienia:

¹⁾ Gatunki roślin i zwierząt zostały pogrupowane w gromady lub podgromady.

xx Brak nazwy polskiej.

(1) Gatunki, których nie dotyczy warunek, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 1 lit. a.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. poz. 1718).

Projekt rozporządzenia zawiera:

- 1) listę inwazyjnych gatunków obcych, dalej „IGO”, stwarzających zagrożenie dla Unii (88 gatunków) – są to gatunki wymienione w rozporządzeniu wykonawczym Komisji Europejskiej¹⁾;
- 2) listę IGO stwarzających zagrożenie dla Polski (19 gatunków) – są to gatunki wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. poz. 1260), a ocenione w ramach projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska pt. „Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną” jako średnio lub bardzo inwazyjne gatunki obce w Polsce.

W obydwu listach zostały wyszczególnione gatunki podlegające szybkiej eliminacji oraz gatunki rozprzestrzenione na szeroką skalę. Do gatunków podlegających szybkiej eliminacji zaliczono gatunki: niewystępujące w Polsce, występujące jedynie w uprawach i w hodowlach oraz występujące w środowisku przyrodniczym, ale tylko w populacjach izolowanych (tj. na wczesnym etapie inwazji). Za gatunki rozprzestrzenione na szeroką skalę uznano gatunki występujące w środowisku przyrodniczym o ograniczonym, ale znaczącym zasięgu występowania oraz o najszerszym zasięgu występowania.

Dla wszystkich gatunków określono rodzaje działań zaradczych, które mogą być podejmowane, oraz środki mające na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez te gatunki. W projekcie rozporządzenia zawarto również warunki przeprowadzania działań zaradczych.

¹⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1141 z dnia 13 lipca 2016 r. przyjmujące wykaz inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 (Dz. Urz. UE. L 189 z 14.07.2016, str. 4, z późn. zm.).

Wymienione w projekcie rozporządzenia działania zaradcze będą służyły kontroli, eliminacji lub izolacji IGO. Wybór działania zaradczego, jak i jego celu (kontrola, eliminacja lub izolacja), który będzie najbardziej odpowiedni dla IGO w danych uwarunkowaniach (np. w zależności od wielkości populacji IGO, sposobu rozmnażania i rozprzestrzeniania się IGO, ukształtowania terenu, terminu zwalczania), należy do podmiotu przeprowadzającego działanie. Przy stosowaniu działania zaradczego należy mieć na uwadze także inne obowiązujące przepisy, w tym na obszarach chronionych, w zakresie prawa ochrony zwierząt czy stosowania środków ochrony roślin. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych działania zaradcze przeprowadza się bowiem w sposób odpowiedni i w zakresie odpowiednim do charakteru, zasięgu i rozmiaru negatywnego oddziaływania IGO na gatunki niedocelowe lub siedliska przyrodnicze, usługi ekosystemowe, zdrowie ludzi lub gospodarkę, a w przypadku gdy gatunkami docelowymi są zwierzęta – w sposób niepowodujący u tych zwierząt możliwego do uniknięcia bólu, dystresu lub cierpienia.

Warunek polegający na zakopywaniu nasion, które są na usuniętych roślinach pozostawianych w miejscu usunięcia, nie dotyczy niektórych gatunków roślin oznaczonych w projekcie rozporządzenia symbolem (1), tj. tych, które w warunkach krajowych nie rozmnażają się generatywnie, oraz tych, które tworzą nasiona, ale albo rzadko, albo ani obecny, ani przewidywany klimat nie stwarza dogodnych warunków dla rozwoju roślin. Mogą one natomiast rozmnażać się wegetatywnie.

W rozporządzeniu określony został sposób postępowania z usuniętymi roślinami, ponieważ rośliny nawet po usunięciu mogą przetrwać i dalej się rozmnażać (z pozostałości kłaczy, czy z nasion). Natomiast nie przewidziano analogicznych przepisów w odniesieniu do martwych osobników zwierząt, ponieważ zgodnie z definicją gatunku obcego zawartą w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. U. UE. L. 317 z 04.11.2014, str.35), nie stanowią one gatunku obcego (dotyczy ona żywych osobników zwierząt, a także wszelkich części, gamet, jaj tych gatunków, jak również hybryd, odmian lub ras zdolnych do przeżycia i rozmnażania). Nie ma więc potrzeby określania sposobu postępowania ze zwłokami zwierząt – są one określone w odrębnych przepisach – obowiązek unieszkodliwienia wynika m. in. z ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699 i 1250), ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.

U. z 2021 r. poz. 2069, z późn. zm.), a pośrednio także ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297 i 1549).

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. 2019 r. poz. 1461). Wyjątek stanowią poz. 13, 44 i 50 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, które wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2024 r., a także poz. 72 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, która wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2027 r. Terminy te wynikają z rozporządzenia wykonawczego Komisji Europejskiej²⁾.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do przepisów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), z chwilą przekazania do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, a także małych i średnich przedsiębiorców

Projekt nie podlega opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1203 z dnia 12 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/1141 w celu aktualizacji wykazu inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii (Dz. Urz. UE L 186 z 13.07.2022, str. 10).

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo wiodące – Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Małgorzata Golińska, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Główny Konserwator Przyrody</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marta Rzemieniuk, Dyrektor, Departament Zarządzania Zasobami Przyrody, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska tel. 22 310 68 00, marta.rzemieniuk@gdos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 24.08.2022 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe: art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. poz. 1718)</p> <p>Nr w wykazie prac</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Inwazyjne gatunki obce (zwane dalej „IGO”) wywierają znaczący wpływ na różnorodność biologiczną - są jedną z głównych i coraz częstszych przyczyn jej utraty, zwłaszcza wymierania gatunków. Mają także wpływ na sferę społeczną i gospodarczą, w tym leśnictwo i rolnictwo. W Europie oszacowano, że z ponad 12 000 gatunków obcych występujących w środowisku europejskim 10–15% rozmnożyło się i rozprzestrzeniło, powodując szkody środowiskowe, gospodarcze i społeczne. Szacuje się, że szkody te wynoszą w Unii Europejskiej co najmniej 12 mld euro rocznie i stale rosną, dlatego zwalczanie IGO stało się jednym z priorytetów Unii Europejskiej. W przedstawionej przez Komisję Europejską w maju 2020 r. strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 „Przywracanie przyrody do naszego życia” ograniczenie negatywnego wpływu IGO na gatunki zagrożone wyginięciem jest jednym z głównych celów tej strategii, których realizacja ma zahamować utratę różnorodności biologicznej i zmniejszyć kluczowe zagrożenia dla przyrody i usług ekosystemowych w Unii Europejskiej. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. Urz. UE L 317 z 04.11.2014, str. 35, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1143/2014”, wprowadza podstawną prawną do określenia listy IGO stwarzających zagrożenie dla Unii (rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1141 z dnia 13 lipca 2016 r. przyjmujące wykaz inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 (Dz. Urz. UE. L 189 z 14.07.2016, str. 4, z późn. zm.) zawiera listę tych IGO), jak również przewiduje określenie list IGO stwarzających zagrożenie dla państw członkowskich. Zarówno rozporządzenie nr 1143/2014 jak i ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych różnicują sposób postępowania z IGO w zależności od tego czy są one na wczesnym etapie inwazji i podlegają szybkiej eliminacji czy są to gatunki rozprzestrzenione na szeroką skalę.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia listę IGO stwarzających zagrożenie dla Unii podlegających szybkiej eliminacji oraz rozprzestrzenionych na szeroką skalę, jak również listę IGO stwarzających zagrożenie dla Polski podlegających szybkiej eliminacji oraz rozprzestrzenionych na szeroką skalę. Ponadto w rozporządzeniu powinny zostać określone działania zaradcze przeprowadzane w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzających zagrożenie dla Polski oraz warunki ich przeprowadzania, jak również środki mające na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO – w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzających zagrożenie dla Polski. Rada Ministrów powinna wydając niniejsze rozporządzenie kierować się potrzebą zapewnienia skutecznej ochrony środowiska przed IGO stwarzającymi zagrożenie dla Unii i IGO stwarzającymi zagrożenie dla Polski. Niniejsze rozporządzenie jest zatem wypełnieniem delegacji ustawowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt rozporządzenia zawiera:

- 1) listę IGO stwarzających zagrożenie dla Unii – są to gatunki wymienione w ww. rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2016/1141 z dnia 13 lipca 2016 r. (88 gatunków) oraz
- 2) listę IGO stwarzających zagrożenie dla Polski (19 gatunków) – są to gatunki wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. poz. 1260), a ocenione w ramach projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska pt. „Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną” jako średnio lub bardzo inwazyjne gatunki obce w Polsce.

W obydwu listach zostały wyszczególnione gatunki podlegające obowiązkowi szybkiej eliminacji oraz gatunki rozprzestrzenione na szeroką skalę. Do gatunków podlegających szybkiej eliminacji zaliczono gatunki: niewystępujące w Polsce, występujące jedynie w uprawach i w hodowlach oraz występujące w środowisku przyrodniczym, ale tylko

w populacjach izolowanych (tj. na wczesnym etapie inwazji). Za gatunki rozprzestrzenione na szeroką skalę uznano gatunki występujące w środowisku przyrodniczym o ograniczonym, ale znaczącym zasięgu występowania oraz o najszerszym zasięgu występowania. Dla wszystkich gatunków określono rodzaje działań zaradczych, które powinny być podejmowane, w tym eliminację, kontrolę i izolację (w rozumieniu rozporządzenia nr 1143/2014) oraz warunki ich przeprowadzania. Projekt rozporządzenia zawiera również środki mające na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO. Oczekiwanym efektem rekomendowanych rozwiązań jest zminimalizowanie negatywnego wpływu wybranych IGO na rodzimą przyrodę, usługi ekosystemowe, gospodarkę oraz ludzkie zdrowie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Państwa członkowskie UE obecnie są na różnych etapach przygotowywania uzupełniających legislacji krajowych. Do 31 marca 2021 r. 10 państw członkowskich przyjęło krajowe listy IGO, które zawierają od 13 do 200 IGO. Niektóre państwa uwzględniają całe grupy taksonomiczne (np. rodzaj lub rodzinę). Gatunki na krajowych listach podlegają analogicznym przepisom co IGO stwarzających zagrożenie dla Unii.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie (nowe obowiązki)
Minister Klimatu i Środowiska	1	dane własne	- nadzorowanie wdrażania rozporządzenia nr 1143/2014
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	1	dane własne	- wydawanie zezwoleń dotyczących IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - wykonywanie analizy dróg rozprzestrzeniania się IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski i planów działań w tym zakresie, - prowadzenie Centralnego Rejestru Danych o IGO, - wyrażanie zgody w sprawie odstąpienia od szybkiej eliminacji IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
regionalni dyrektorzy ochrony środowiska	16	dane własne	- wydawanie zezwoleń dotyczących IGO stwarzających zagrożenie dla Polski oraz kontrola zezwoleń dot. IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - przyjmowanie zgłoszeń od gminy o stwierdzeniu występowania w środowisku IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - wprowadzanie danych o stwierdzeniu IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski oraz o działaniach zaradczych do Centralnego Rejestru Danych o IGO oraz informowanie gminy o wprowadzeniu danych o stwierdzeniu obecności w środowisku IGO; - przeprowadzanie działań zaradczych IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski podlegających szybkiej eliminacji, monitorowanie skuteczności tych działań, - przeprowadzanie działań zaradczych w rezerwach przyrody w odniesieniu do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski rozprzestrzenionych na szeroką skalę, monitorowanie skuteczności tych działań, - współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - nakazywanie zniszczenia rośliny, materiału biologicznego pochodzącego od zwierzęcia oraz uśmiercenie zwierzęcia IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski przywiezionych z naruszeniem przepisów, w określonych sytuacjach
dyrektorzy parków narodowych	23	dane własne	- przeprowadzanie działań zaradczych w parkach narodowych w odniesieniu do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, monitorowanie skuteczności tych działań, - wprowadzanie danych o stwierdzeniu IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski oraz o działaniach zaradczych do Centralnego Rejestru Danych o IGO, - współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
dyrektorzy urzędów morskich	3	dane własne	- przeprowadzanie działań zaradczych na obszarze pasa technicznego poza obszarem parku narodowego w odniesieniu do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - wprowadzanie danych o stwierdzeniu IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski oraz o działaniach zaradczych do Centralnego Rejestru Danych o IGO,

			- współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego	1	dane własne	- przeprowadzanie działań zaradczych na obszarach morskich poza obszarem parku narodowego w odniesieniu do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - wprowadzanie danych o stwierdzeniu IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski oraz o działaniach zaradczych do Centralnego Rejestru Danych o IGO, - współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
regionalni dyrektorzy lasów państwowych	17	dane własne	- przeprowadzanie działań zaradczych w odniesieniu do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski rozprzestrzenionych na szeroką skalę występujących w lasach stanowiących rezerwy przyrody, - współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
gminy	2477	Główny Urząd Statystyczny 2020 r.: Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym 2020	- gromadzenie i przekazywanie do RDOŚ danych o stwierdzeniu w środowisku IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski oraz o przeprowadzonych działaniach na terenie gminy, - przeprowadzanie działań zaradczych w odniesieniu do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski rozprzestrzenionych na szeroką skalę, występujących na terenie gminy poza nieruchomościami prywatnymi lub należącymi do Skarbu Państwa, oraz na wniosek na terenach prywatnych, - współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
zarządcy obwodów łowieckich	2705 kół łowieckich	Główny Urząd Statystyczny 2020 r.: Leśnictwo 2020	- eliminowanie ze środowiska ptaków i ssaków należących IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
posiadacze nieruchomości gruntowych	brak danych		- przeprowadzanie działań zaradczych w odniesieniu do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski rozprzestrzenionych na szeroką skalę występujących na zarządzanym terenie, - obowiązek uzyskiwania zezwolenia na czynności zakazane w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, które można uzyskać tylko w określonych przypadkach
zarządcy nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa oraz podmioty sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi	brak danych		- współpraca z właściwymi podmiotami w zakresie prowadzenia działań zaradczych w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski
organy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa	19	dane własne	- kontrole urzędowe przywozu z państw trzecich IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski przeprowadzane przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa
organy Inspekcji Weterynaryjnej	20	dane własne	- kontrole urzędowe przywozu z państw trzecich IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski przeprowadzane przez granicznych lekarzy weterynarii, - przeprowadzanie badań klinicznych i wstępnej oceny ryzyka stwarzanego przez zwierzę IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt wobec IGO zatrzymanych przez organy celne
organy Krajowej Administracji Skarbowej	16	www.mf.gov.pl	- kontrole przywozu z państw trzecich inwazyjnych IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, - zatrzymanie towarów, w odniesieniu do których stwierdzono w trakcie kontroli naruszenie przepisów, - przekazywanie do azylu dla zwierząt lub ogrodu zoologicznego zatrzymanych IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski będących zwierzętami

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

1. W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie przesłany do:

- 1) Porozumienia Parków Krajobrazowych Polski;
- 2) Rady Dyrektorów Polskich Ogrodów Zoologicznych i Akwariów;
- 3) Rady Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce;
- 4) Instytutu Botaniki PAN;
- 5) Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB;
- 6) Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie
- 7) Instytutu Ochrony Roślin – PIB;
- 8) Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie;
- 9) Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego;
- 10) Muzeum i Instytutu Zoologii PAN;
- 11) Państwowego Instytutu Weterynaryjny – PIB w Puławach;
- 12) Polskiej Akademii Nauk;
- 13) Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie;
- 14) Uniwersytetu Gdańskiego;
- 15) Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- 16) Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- 17) Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie;
- 18) Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu;
- 19) Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu;
- 20) Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie;
- 21) Uniwersytetu Śląskiego;
- 22) Uniwersytetu Warszawskiego;
- 23) Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie,
- 24) Zakładu Ichtiobiologii i Gospodarki Rybackiej w Gołyszach PAN;
- 25) Klubu Przyrodników;
- 26) Ligi Ochrony Przyrody;
- 27) Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków;
- 28) Polskiego Związku Akwarystów;
- 29) Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych;
- 30) Polskiego Związku Łowieckiego;
- 31) Polskiego Związku Wędkarskiego;
- 32) Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra”;
- 33) Towarzystwa Przyrodniczego „Bocian”;
- 34) WWF Polska;
- 35) Związku Szkółkarzy Polskich;
- 36) Związku Gmin Wiejskich RP;
- 37) Unii Metropolii Polskich;
- 38) Unii Miasteczek Polskich;
- 39) Związku Miast Polskich
- 40) Polskiej Federacji Ornitologicznej.

2. W ramach opiniowania projekt zostanie przesłany do:

- 1) Marszałków Województw;
- 2) Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska;
- 3) Dyrektorów Parków Narodowych;
- 4) Głównego Inspektora Ochrony Środowiska;
- 5) Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej;
- 6) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 7) Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe”;
- 8) Instytutu Badawczego Leśnictwa;
- 9) Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

3. Z uwagi na zakres przedmiotowego projektu, który dotyczy problematyki samorządu terytorialnego, projekt będzie podlegał opiniowaniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt nie dotyczy natomiast problematyki praw i interesów związków zawodowych oraz pracodawców, w związku z czym nie będzie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje związków zawodowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców. Projekt nie dotyczy także spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego (Dz. U. poz. 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa (z tytułu PIT)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NFZ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fundusz Pracy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST (pozwolenia)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST (z tytułu PIT)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa (łącznie z PIT, ZUS, NFZ, FP, FGŚP, pozwolenia)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania	<p>Umieszczenie gatunku na liście IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub Polski wiąże się z obowiązkami określonymi w ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych. Niektóre z tych obowiązków (m.in. opracowanie analizy dróg przedostawania się IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub Polski do środowiska i opracowanie planów dla dróg priorytetowych, zebranie informacji o występowaniu tych gatunków w środowisku w Centralnym Rejestrze Danych, wybór metod zwalczania wybranych gatunków) zostały sfinansowane w ramach projektu pt. „Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną”. Projekt ten realizowany był w latach 2016-2021 przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska i współfinansowany przez Unię Europejską z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Działanie 2.4 „Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna”.</p> <p>Zakłada się, że zwalczanie i inne zadania dotyczące IGO określonych w projekcie rozporządzenia wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego będą wykonywane w ramach zadań własnych. Należy bowiem wskazać, że zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.), gmina wykonuje zadania obejmujące sprawy związane z ochroną środowiska i przyrody, a także zieleni gminnej i bezpieczeństwa obywateli. Zwalczanie IGO bez wątpienia wpisuje się w działania związane z ochroną różnorodności biologicznej, a więc w zakres ochrony środowiska i przyrody, a dodatkowo zwalczanie takich gatunków obcych takich jak barszcze kaukaskie, ze względu na parzące właściwości tych roślin, odnosi się do spraw związanych z bezpieczeństwem obywateli. Należy przy tym podkreślić, że wiele gmin już w chwili obecnej prowadzi działania zaradcze wobec najbardziej rozpowszechnionych i problematycznych IGO.</p> <p>Na obecnym etapie trudno oszacować jest wydatki sektora finansów publicznych w związku z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia, gdyż nie ma dostępnych danych na temat powierzchni i liczebności populacji IGO, które będą podlegały działaniom zaradczym. Tylko populacje IGO podlegających szybkiej eliminacji będą usuwane w całości. W większości będą to gatunki niewystępujące obecnie w Polsce, dlatego też nie można oszacować ewentualnych kosztów ich zwalczania, gdy się już pojawiają. Gatunki szeroko rozprzestrzenione, w zależności od ich liczebności, będą podlegały eliminacji lub kontroli, wobec tego również nie jest możliwe określenie kosztu tych działań.</p> <p>Niemniej podmioty, które będą realizowały zadania dotyczące IGO określonych w projekcie rozporządzenia, mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a podmioty chcące prowadzić azyl dla zwierząt mogą dodatkowo występować o środki m.in. do regionalnych dyrekcji ochrony środowiska.</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie(0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2015 r.)	Duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	Sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	Rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
	Osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	Duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	Sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	Rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
	Osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	-	-	-	-	-	-	-
Niemierzalne	Przedsiębiorstwa (w tym MŚP), instytucje i organizacje	-	-	-	-	-	-	-
	Rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		<p>Projekt rozporządzenia ma na celu wdrożenie rozporządzenia nr 1143/2014, które obowiązuje wszystkie państwa UE, w związku z tym nie przewiduje się wpływu na konkurencyjność gospodarki. Ponadto właściciele nieruchomości będą mogli sami stosować działania zaradcze w stosunku do IGO rozprzestrzenionych na szeroką skalę lub zwrócić się o to do gminy. Będą oni jedynie zobowiązani do powiadomienia gminy o stanowiskach tych gatunków na swoich nieruchomościach i o podjętych działaniach zaradczych. Mając na uwadze niedużą liczbę zaproponowanych IGO stwarzających zagrożenie dla Polski, projekt rozporządzenia nie wpłynie znacząco na obowiązek uzyskiwania zezwoleń na odstępstwo od zakazów w odniesieniu do tych IGO. Natomiast lista IGO stwarzających zagrożenie dla Unii, w tym zwierząt domowych lub hodowlanych, które będą podlegały obstrzeżeniom, jest określana w ramach Komitetu państw członkowskich działającego przy Komisji Europejskiej i ogłaszana w formie rozporządzenia wykonawczego Komisji Europejskiej.</p> <p>Wobec powyższego przepisy projektowanego rozporządzenia mogą mieć nieznaczny wpływ na przedsiębiorców (np. hodowców zwierząt lub roślin) lub osoby prywatne w szczególności w zakresie obowiązków i ograniczeń w stosunku do IGO stanowiących zagrożenie dla Unii lub Polski.</p> <p>Ponadto ze względu na fakt, że IGO, których dotyczy ta regulacja, oddziałują często niekorzystnie także na gospodarkę (np. rdestowce, barszcze kaukaskie), ich zwalczanie w tym aspekcie pozytywnie wpłynie na działalność gospodarczą.</p>						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).					☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy			
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:					☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:			
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.					☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy			
Komentarz Rozporządzenie doprecyzowuje upoważnienie zawarte w ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych.								
9. Wpływ na rynek pracy								

Regulacje wpłyną pozytywnie na rozwój miejsc pracy w przedsiębiorstwach związanych ze zwalczaniem IGO. Nie jest możliwe oszacowanie ilościowej przedmiotowej zmiany.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
--	--	--

Omówienie wpływu

Regulacja wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne w Polsce, a także w państwach sąsiednich (zmniejszenie liczebności tych IGO na terenie Polski może wpłynąć na ograniczenie przedostawania się ich do krajów sąsiednich) przez ustalenie skutecznych, proporcjonalnych i ekonomicznie uzasadnionych działań eliminujących IGO na etapie wczesnej inwazji lub poddające je działaniom zaradczym w przypadku inwazji na szeroką skalę.

Regulacja wpłynie pozytywnie na zdrowie ludzi, gdyż projektowane rozporządzenie będzie obejmować swoimi regulacjami gatunki barszczy kaukaskich, które działają silnie parząco na skórę człowieka.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461). Wyjątek stanowią poz. 13, 44 i 50 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, które wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2024 r., a także poz. 72 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, która wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2027 r. Terminy te wynikają z rozporządzenia wykonawczego Komisji Europejskiej (UE) 2022/1203 z dnia 12 lipca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/1141 w celu aktualizacji wykazu inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii (Dz. Urz. UE L 186 z 13.07.2022, str. 10).

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1143/2014, do dnia 1 czerwca 2019 r., a następnie co sześć lat Polska będzie przekazywała do Komisji Europejskiej raport ze stanu wdrażania tego rozporządzenia UE, w tym w zakresie stosowania regulacji zawartych w projekcie rozporządzenia.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.